

הלבנות שנגנות פרק טו

א. כבר בארנו שכל שנגנה שההדיוט מביא עליה חטאתו הקבועה, כשבה או שעירה אם שנג בה הנשיא, מביא שעיר; ואם שנג בה כוהן משיח, מביא פר.

ב. במה דברים אמורים שכוהן משיח מביא קרבן על שנגתו, בשטעה בהוראת עצמו ועשה מעשה בשנגת הוראתו לבדה והוא, שיהיה חכם מפלא, שנאמר "אם הכהן המשיח יחטא, לאשמת העם. . .". (ויקרא דג), הרי משיח כצבור: מה הצבור שהן בית דין, אינן חייבין בקרבן עד שיהיו חכמים ראויין להוראה, ויטעו בהוראה, ויעשו העושים על פיהם, ויורו לבטל מקצת ולקיים מקצת כך המשיח, בכל הדרכים האלו.

ג. כיצד: כוהן משיח שטעה בהוראה לעצמו, ודמה שהזרק מרשות לרשות בשבת מתר, וזרק מרשות לרשות, והוא תולה בהוראתו לעצמו כשיודע לו חטאו, יביא פר לחטאת.

ד. אבל אם לא תלה בהוראתו, אלא שנג וזרק בשנגה, או שתלה בהוראתו, ולא היה חכם מפלא, או שעקר כל הגוף בהוראתו לעצמו, או ששנג בהוראה לבטל מקצת ולא עשה והוא סומך על הוריתו, אלא עשה בשנגה אחרת, או שהיה מזיד בהוראה ושנג במעשה הרי זה פטור מקרבן כלל: שדינו להוראת עצמו, כדין הקהל להוראת בית דין לכל דבר.

ה. הורה לעצמו, ושכח מאיזה טעם הורה, ובשעת מעשה אמר הריני עושה, על דעת הוראתי הרי זה מביא פר חטאתו.

ו. הורה לעצמו לבטל מקצת ולקיים מקצת בעבודה זרה, ועשה כפי הוראתו הרי זה מביא שעירה כהדיוט: והוא, שישנג בהוראה כמו שבארנו שאין המשיח חייב קרבן אלא בהעלם דבר בהוראה, עם שנגת המעשה כצבור; אבל אם שנג במעשה בלבד בלא הוראה בין בעבודה זרה, בין בשאר מצוות אינו מביא קרבן כלל.

ז. הורה הכוהן המשיח עם בית דין, ושנג הוא והם בהוראה אף על פי שעשה על פי ההוראה הזאת שטעו בה, הואיל ולא סמך בשעת מעשה על הוראתו לבדה, אלא על הוראתו, עם הוראת בית דין הרי זה פטור. ואינו צריך כפרה בפני עצמו; אלא אם היו בית דין מביאין קרבן, מתכפר לו בכלל הצבור. ואם היו העושים הם המביאין קרבן אינו מביא קרבן, שהרי אינו צריך כפרה בפני עצמו. הורה עם בית דין בשנגה, ושגגו הם בדם והוא בחלב אינו מתכפר לו עם הצבור, אלא מביא פר לעצמו.

ח. כוהן משיח שנסתפק לו אם שנג שנגה זו שהיא שנגת הוראה עם המעשה, או לא שנג אותה אינו מביא אשם תלוי, מפני שהוא בה כצבור שאינן מביאין אשם תלוי על לא הודע שלשנגת הוראה. אבל הנשיא אם נסתפק לו אם חטא או לא חטא מביא אשם תלוי כשאר ההדיוטות, מפני שאין שנגתו תלויה בהוראה.

ט. איזה הוא נשיא האמור בתורה: זה מלך שאין עליו רשות לאדם מישראל, ואין למעלה ממנו במלכותו, אלא ה' אלהיו בין שהיה מבית דוד, או משאר שבטי ישראל. ואם היו מלכים

רבים, ואין אחד מהן עובד חֵבְרוּ כֹל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶן מְבִיא שְׁעִיר עַל שְׁגָגָתוֹ.

י. ואיזה הוא כוהן מְשִׁיחַ זֶה כוהן גָּדוֹל שֶׁנִּמְשַׁח בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, לֹא הַמֶּרְבֶּה בַּבְּגָדִים. כוהן גָּדוֹל שֶׁנִּמְשַׁח בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, וְעָבַר מֵעֲבוּדָתוֹ מִפְּנֵי מוֹם אוֹ זָקָנָה וְכִיּוּצָא בָּהֶן, וְחָטָא בְּשִׁגְגָה זוֹ מְבִיא פֶּר עַל שְׁגָגָתוֹ: לְפִי שְׁאִין בֵּין כוהן מְשִׁיחַ הַמִּשְׁמֶשׁ לְכוהן מְשִׁיחַ שְׁעֵבֶר, אֲלֵא פֶּר יוֹם הַכַּפּוּרִים וְעִשְׂרִית הָאִיפָה שְׁלֹכָל יוֹם שְׁאִין מִקְרִיב אוֹתָן, אֲלֵא כוהן הַמִּשְׁמֶשׁ בְּכַהֲנָה גְדוֹלָה; אֲבָל פֶּר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת, שׁוּיִם הֵם בּוֹ.

יא. נָשִׂיא שֶׁעָשָׂה עִם הַצֹּפּוֹר בְּהוֹרָאת בֵּית דִּין, הִרִי זֶה מִתְכַּפֵּר לוֹ בְּכָלֵל הָעַם: שָׂאֵם הָיוּ בֵּית דִּין הֵם שֶׁהִקְרִיבוּ עַל שְׁגָגָתָן, כֹּל הָעַם וְהַמֶּלֶךְ פְּטוּרִין מִן הַקֶּרֶבֶן כִּמּוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ; וְאִם הָיוּ הָעוֹשִׂים עַל פִּי בֵּית דִּין הֵם שֶׁחִיבִין בְּקֶרֶבֶן, וְהָיָה הַמֶּלֶךְ מִן הָעוֹשִׂים הִרִי זֶה מְבִיא שְׁעִיר, שְׁשִׁעִיר נָשִׂיא בַּמָּקוֹם כְּשֶׁבָּה אוֹ שְׁעִירָה שְׁלֵהֲדִיּוּט הוּא עוֹמֵד.

יב. נָשִׂיא שֶׁנִּצְטָרַע, עָבַר מִנְשִׂיאוֹתוֹ; וְנָשִׂיא שֶׁעָבַר מִנְשִׂיאוֹתוֹ, הִרִי הוּא כְּהִדְיוּט. חָטָא כְּשֶׁהָיָה נָשִׂיא, וְעָבַר מִגְדָּלָתוֹ הִרִי זֶה מְבִיא שְׁעִיר: שֶׁנֶּאֱמַר "עַל חֲטָאתוֹ, אֲשֶׁר חָטָא" (ויקרא ד, ג; וראה ויקרא ד, כב), כְּשֶׁעָתָה חֲטָאתוֹ הוּא מְבִיא.

יג. כוהן מְשִׁיחַ אוֹ מֶלֶךְ שֶׁחָטָאוּ עַד שֶׁלֹא נִתְמַנּוּ אָף עַל פִּי שְׁלֹא נִודַע לָהֶם אֲלֵא אַחֵר שֶׁנִּתְמַנּוּ, הִרִי אֵלּוֹ כְּהִדְיוּט: שֶׁנֶּאֱמַר "אֲשֶׁר נָשִׂיא, יַחֲטָא" (ויקרא ד, כב), "אִם הִכְהִין הַמִּשְׁיִחַ יַחֲטָא" (ויקרא ד, ג) עַד שֶׁיַּחֲטָא כְּשֶׁהוּא נָשִׂיא וְכְשֶׁהוּא מְשִׁיחַ. לְפִיכָךְ אִם אָכַל סֶפֶק חֵלֶב כְּשֶׁהוּא הִדְיוּט, וְנִודַע לוֹ עַל סֶפֶקוֹ אַחֵר שֶׁנִּתְמַנָּה כוהן גָּדוֹל הִרִי זֶה מְבִיא אֶשֶׁם תְּלוּי.

יד. אָכַל חֲצִי זֵית חֵלֶב כְּשֶׁהוּא הִדְיוּט וְחֲצִי זֵית כְּשֶׁהוּא נָשִׂיא, בְּהֶעֱלֵם אֶחָד, אוֹ שֶׁאָכַל חֲצִי זֵית כְּשֶׁהוּא נָשִׂיא וְחֲצִי זֵית אַחֵר שְׁעֵבֶר אֵינּוּ מִצְטָרֵף, וּפְטוּר. אָכַל חֲצִי זֵית כְּשֶׁהוּא הִדְיוּט, וְנִתְמַנָּה וְעָבַר, וְאָכַל חֲצִי זֵית כְּשֶׁהוּא הִדְיוּט הִרִי זֶה סֶפֶק אִם מִצְטָרֵף, אוֹ כִּבֵּר הַפְּסִיקָה הַנְּשִׂיאוֹת.